

POSTANOWIENIE

Dnia 1 lipca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Bogusław Cudowski

SSN Romualda Spyt

w sprawie z protestu wyborczego J. L.

przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego,

przy udziale:

1) Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

2) Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 1 lipca 2014 r.,

postanawia:

pozostawić protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

J. L. wniósł protest wyborczy przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych 25 maja 2014 r.

Wnoszący protest zarzucił, że obwodowe komisje wyborcze na terenie miasta L. zostały tak rozmieszczone, aby była jak najniższa frekwencja wyborcza, dla przykładu – w odległości 50 m od domu wnoszącego protest znajdowała się siedziba obwodowej komisji wyborczej w Szkole Podstawowej nr (...), tymczasem wnoszący protest musiał udać się na drugi koniec miasta, aby zagłosować, bo tam była jego komisja wyborcza. Zdaniem wnoszącego protest, działania te były celowe, żeby obniżyć frekwencję wyborczą i zniechęcić obywateli do udziału w wyborach.

Wnoszący protest stwierdził, że brak jest możliwości zaskarżenia uchwały Rady Miasta w tej sprawie. Niska frekwencja umożliwia fałszowanie wyborów i ma wpływ na końcowy wynik głosowania. Lokale wyborcze nadal są wyposażone w urny nieprzezroczyste, a już na całym świecie mamy urny przezroczyste. Wnoszący protest stwierdził, że według jego obserwacji wynik P. był blisko o połowę gorszy niż podała Państwowa Komisja Wyborcza. Z jego wyliczeń wynika, że P. miała tylko jeden milion głosów, a drugi został jej dopisany, a to całkowicie zmienia wynik wyborów.

Wnoszący protest wniósł o unieważnienie wyborów do Parlamentu Europejskiego.

Państwowa Komisja Wyborcza, odnosząc się do protestu wyborczego, wniosła o pozostawienie go bez dalszego biegu na podstawie art. 243 § 1 w związku z art. 82 § 1 i w związku z art. 336 Kodeksu wyborczego. Zdaniem Komisji, wnoszący protest nie sformułował w nim zarzutów, o jakich mowa w art. 82 Kodeksu wyborczego.

Prokurator Generalny, zajmując stanowisko co do zasadności protestu wyborczego, wniósł o pozostawienie go bez dalszego biegu na podstawie art. 241 § 1 i 3 w związku z art. 243 § 1 w związku z art. 336 Kodeksu wyborczego. W ocenie Prokuratora Generalnego sformułowane zarzuty są ogólnikowe, niepotwierdzone żadnymi dowodami i nie nadają się do weryfikacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Według art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112 ze zm.), protest przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Na podstawie art. 336 Kodeksu wyborczego do protestów wyborczych i postępowania w sprawie stwierdzenia

ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego stosuje się odpowiednio przepisy art. 241-246 tej ustawy.

Zgodnie z art. 241 § 3 Kodeksu wyborczego, wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Zarzuty powinny nawiązywać do przedmiotu (przesłanek) protestu, czyli do treści art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego. Według art. 243 § 1 Kodeksu, Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 241 Kodeksu.

Wnoszący protest formułuje w nim zarzuty dotyczące: 1) nieprawidłowego wyznaczenia siedzib obwodowych komisji wyborczych w L, w celu zniechęcenia obywateli do głosowania i obniżenia frekwencji wyborczej; 2) braku możliwości zaskarżenia uchwały Rady Miejskiej w L. w sprawie podziału gminy na obwody głosowania; 3) stosowania w wyborach nieprzezroczystych urn wyborczych; 4) podania przez Państwową Komisję Wyborczą nieprawidłowych wyników wyborów.

Trzy pierwsze zarzuty nie mieszczą się w zakresie przedmiotowym protestu wyborczego, wyznaczanym przez art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego, czwarty zarzut jest jedynie przypuszczeniem (domysłem) wnoszącego protest, nie opiera się na okolicznościach, które zostały przez niego wykazane (udowodnione) albo które mogłyby podlegać weryfikacji w postępowaniu sądowym – wnoszący protest nie przedstawia bowiem żadnych dowodów, czego wymaga art. 241 § 3 Kodeksu wyborczego.

Kwestię sposobu utworzenia obwodów głosowania wyjaśniła szczegółowo Państwowa Komisja Wyborcza. Według tych wyjaśnień, zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Kodeks wyborczy (Dz.U. Nr 21, poz. 113 ze zm.), w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy, rady gmin były zobowiązane do dokonania nowego podziału gmin na stałe obwody głosowania, ustalenia ich numerów, granic oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych. Zgodnie z art. 12 § 2 Kodeksu wyborczego, podziału gminy na stałe obwody głosowania dokonuje rada gminy, w drodze uchwały, na wniosek wójta. W myśl art. 12 § 12 Kodeksu, uchwałę rady gminy o utworzeniu obwodów głosowania ogłasza się w wojewódzkim

dzienniku urzędowym oraz podaje do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty. Uchwała nr [...] Rady Miejskiej w L. z 23 listopada 2012 r. w sprawie podziału Gminy Miasto L. na stałe obwody głosowania, ustalenia ich numerów, granic i siedzib obwodowych komisji wyborczych, została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa (...) z 12 grudnia 2012 r., poz. 4171. Zarzut wnoszącego protest o braku możliwości zaskarżenia tej uchwały nie odpowiada rzeczywistości. Jest on prawdopodobnie skutkiem braku wiedzy wnoszącego protest. Stosownie do art. 12 § 13 Kodeksu wyborczego, na uchwały rady gminy w sprawie podziału gminy na stałe obwody głosowania wyborcom w liczbie co najmniej 15 przysługuje prawo wniesienia skargi do komisarza wyborczego, w terminie 5 dni od daty podania ich do publicznej wiadomości. Komisarz wyborczy rozpoznaje sprawę w ciągu 5 dni i wydaje postanowienie; od postanowienia nie przysługuje środek prawny. Wnoszący protest miał zatem możliwość (wspólnie z innymi wyborcami w łącznej liczbie co najmniej 15 osób) zakwestionowania podziału gminy (miasta L.) na stałe obwody głosowania. Decyzja o tym podziale leżała w gestii radnych wybieranych w wyborach samorządowych.

Państwowa Komisja Wyborcza wyjaśniła również, że wzór urny na karty do głosowania nie jest urzędowo ustalony – przepisy Kodeksu wyborczego nie regulują tej kwestii ani nie upoważniają Państwowej Komisji Wyborczej do dokonania wiążących ustaleń w tym zakresie. Zgodnie z art. 156 § 1 Kodeksu wyborczego zapewnienie obsługi i techniczno-materialnych warunków pracy obwodowych komisji wyborczych, w tym przygotowanie lokalu wyborczego do głosowania, należy do zadań wójtów, burmistrzów i prezydentów miast. W ramach tych działań organy wykonawcze gmin zamawiają i wykorzystują różne rodzaje urn wyborczych. W niektórych gminach są stosowane urny z przezroczystego tworzywa. Nie ma przeszkód w powszechnym stosowaniu takich urn. Jednocześnie Państwowa Komisja Wyborcza poinformowała, że otrzymywała wcześniej sygnały od wyborców niezadowolonych z przezroczystych urn. Osoby te twierdziły, że stosowanie takich urn może doprowadzić do naruszenia tajności głosowania oraz wpływania na innych głosujących, jeśli po wrzuceniu karty do głosowania do urny nastąpi odsłonięcie karty z ujawnieniem preferencji wyborcy.

Zarzuty wnoszącego protest dotyczące podziału gminy (miasta L.) na stałe obwody głosowania i wyznaczenia siedzib obwodowych komisji wyborczych oraz stosowania nieprzezroczystych urn na karty do głosowania wykraczają poza przedmiot protestu wyznaczony przez art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego.

Zarzut rzekomego podania przez Państwową Komisję Wyborczą innego wyniku wyborów niż rzeczywisty nie został poparty jakimikolwiek dowodami, jest zatem całkowicie gołosłowny i niepoddający się weryfikacji.

Z przedstawionych przyczyn pozostawiono protest wyborczy bez dalszego biegu na podstawie art. 243 § 1 Kodeksu wyborczego.